

hukkaa, vaan me luotamme pikemmin siihen, että tämän kansan tehtävä vasta alkaa olla alussaan, että se on kasvava ja vahvistuva sisäänpäin ja lujeneva ulospäin. Luotamme siihen, että yhteisesti kestetyt onnettomuudet, yhteiset kärsimiset ja haavat sittenkin on ollut kyynelten kylvö, josta kerran ilolla niitetään. Tähän tarvittavan yhteisymmärryksen, keskinäisten puutteittemme peittämishalun, sovinnon ja rakkauden toivomme kasvavan keskuudessamme. Suomen kansan parhaimmisto, sen vakava työteliäs kansa, joka ahkeralla työllä rakentaa ja vaurastuttaa nuorta valtakuntaamme, on oikeutettu odottamaan meiltä, sen edustajilta, tällaista sovinnossa ja rakkaudessa suoritettavaa työtä isänmaamme ja kansamme hyväksi. Suokoon sen Jumala. Amen.

Ruotsinkielisen alttaripalveluksen jälkeen esitti kuoro vielä Bachin koraalin „Mä, Jeesus, olen sun.”

Tämän jälkeen ja sittenkun Valtionhoitaja, pääministeri ja ministerit olivat ensin poistuneet kirkosta, eduskunnan puhemies, varapuhemiehet ja jäsenet kulkueessa lähtivät

palatsiin,

jonka suureen saliin edustajat asettuivat puoliympyrään, minkä jälkeen sinne astuivat korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentit ja jäsenet sekä oikeuskansleri. Kun hekin olivat asettuneet paikoilleen saapui Valtionhoitaja, Kenraali Mannerheim, edellään juhlamenojen ohjaaja, Valtioneuvoston jäsenet, kaksi aina rinnakkain sekä pääministeri, ja jälessään hänen seurueeseensa kuuluvat henkilöt, muiden muassa armeijan ja laivaston päälliköt. Valtionhoitaja asettui salin yläpäähän, pääministeri, ministerit ja oikeuskansleri, hänen viereensä oikealle puolelle sekä Valtionhoitajan seurue vasemmalle puolelle.

Pöytäkirjaa asettui pitämään hallintosihteeri Otto Wannas.

Valtionhoitaja lausui suomeksi ja ruotsiksi seuraavaa:

Arvoisat edustajat!

Raskaat ovat ne uhrin olleet, joilla Suomen kansa on tehnyt Teille, edustajilleen, mahdolliseksi sellaisena aikakautena kuin nykyinen on, jolloin veriset mullistukset ja anarkia ovat hävittäneet tai uhkaavat hävittää mahtavia ja kukoistavia valtakuntia, taas kokoontua rauhalliseen, rakentavaan työhön.

Teillä, arvoisat edustajat, on nyt edessäne mitä laajakantoisimmat tehtävät, ja — alkäämme koettako sitä itseltämme salata, — myöskin suuret vaikeudet.

Ne ulkopoliittiset vaikeudet, joihin maailmansota oli saattanut kansamme, ovat tosin nyttemmin melkoisesti vähentyneet.

Me voimme ilolla todeta että niissäkin valtakunnissa, jotka ovat lähteneet voittajina tuosta suuresta maailmankamppailusta, suurempi luottamus kansaamme kohtaan on päässyt valtaan, sitenkuin se on näyttänyt pystyvänsä kovana aikana keskellä levotonta ja hämmennyksissä olevaa maailmaa turvaamaan asemansa itsenäisenä, riippumatonta kansallista politiikkaa ajavana valtiona ja pysyttämään voimassa sisällistä järjestystä ja lainalaista yhteiskuntalaitosta, vaikka idässä tapahtuva yhteiskunnan hajoitus yhä on ollut ukaamassa.

Tätä lisääntyneitä luottamusta todistaa sekä se aulius, millä lännen vallat ovat käyneet poistamaan maassamme vallitsevaa nälänhätää ja puutetta, että vielä enemmän ne tosiasialliset, ystävälliset välit, joihin nämä vallat edustajainsa kautta ovat asettuneet meitä kohtaan. Minulla on se varma vakaumus, että nämä välit saavat muodollisen vahvistuksen ja tulevat kehittymään, niin pian kun Suomen kansa on täysin osoittanut, että horjumattomuus ja tyyri edistys ovat ne johtotähdet, joita se on päättänyt yhä edelleenkin järkähtämättä seurata.

Maamme ja kansamme kehitys vaatii ehdottomasti säännöllisten taloudellisten olojen aikaansaamista sekä kauppayhteyden pikaista uudistamista ulkomaiden kanssa, entisen laajuisena. Hallitus pyrkii saavuttamaan tämän ulkomaille lähettämiensä komisionien kautta.

Me pyrimme läheisiin ja ystävällisiin väleihin läntisten naapurikansojen kanssa ja olemme sen vuoksi valmiit antamaan takeita siitä, etteivät mitkään vaarat täältä päin voi niitä uhata.

Samalla kuin meidän täten tulee kaikin voimin työskennellä suhteittemme lujittamiseksi ja kehittämiseksi kaikkiin niihin valtioihin, joiden kanssa me jo olemme ystävällisissä väleissä, me emme voi välinpitämättömästi katsella niitä kärsimyksiä ja sitä vainoa, joiden alaiseksi Suomen ulkopuolella asuvat heimolaisemme ovat joutuneet, ja heidän ankaraa taisteluaan kansallisten pyrkimystensä saavuttamiseksi.

Ulkopoliittisten tarkoituseriemme toteuttaminen vaatii tahdikkautta, ymmärtäväisyyttä ja lujaa yhteistoimintaa eduskunnan ja hallituksen välillä, isänmaan riippumattomuus ja onni ylimpänä ja ainoana päämääränä.

Myöskin sisäisten olojemme rauhallinen kehitys saattaa suuria vaatimuksia eduskunnan toiminnalle. Teidän on otettava käsiteltäväksenne kysymys maan tulevasta hallitusmuodosta ja minä toivon, että eduskunnan eri puolueet voivat yhtyä kannattamaan sellaista ehdotusta, joka takaa Suomelle turvatuksen ja itsenäisen kehityksen sisänpäin ja ulospäin.

Älkäämme pyrkikö kestävämpiin päämääriin tai antako ulkona maailmassa raivoavan yhteiskunnallisen hirmumyrskyn vietellä itseämme kokeiluihin, jotka, sen sijaan että keskittäisivät kaikki käytettävissä olevat voimat tuottavaan työhön, ehdyttävät maan voiman valtiollisissa kiistoissa ja tekevät sen vaihtelevien virtausten temmellyskentäksi, suojattomaksi ulkonaisia vaaroja vastaan.

Sellaisina aikoina, joita me nyt elämme, saattaa ainoastaan se hallitusmuoto, joka antaa hallitukselle riittävän arvovallan ja voiman, taata valtion säilymisen ja rauhallisen kehityksen.

Hallitusmuotokysymyksen rinnalla on kysymys armeijamme lopullisesta järjestämisestä, jolle viime eduskunnassa laskettiin lainsäädännöllinen pohja.

Tämä meidän elinkysymyksemme täytyy saada niin ratkaistuksi, että maan puolustuslaitos liiaksi rasittamatta kansamme taloudellista kannatusvoimaa kuitenkin tekee meille mahdolliseksi voimakkaasti puolustaa sitä edesvastauksellista, mutta samalla myös kunniakasta asemaa, joka meillä yhtenä länsimaiden viimeisistä etuvartioloista on. Hallitus onkin jo ryhtynyt toimenpiteisiin sotilaslainsäädännön kehittämiseksi näitä päämääriä silmälläpitäen.

Valtiotalouden järjestely niin, että valtakunnan valtiollisen ja yhteiskunnallisen toiminnan ylläpitämiseksi tarvittavat varat saadaan kokoon liiaksi rasittamatta kansaa ja varsinkin sen vähäväkisiä kerroksia, tulee vaatimaan eduskunnan huolellista harkintaa. Noudattamalla tarpeellista säästäväisyyttä valtion varojen käytössä ja edistämällä taloudellista tuotantoa, voitaneen saavuttaa tasapaino valtiotaloudessa.

Viimeksi koossa ollut eduskunta on lainsäädäntötoimin pannut alulle suuren maanomistusolojen uudistuksen, joka tarkoittaa maanvuokraajain saattamista sen maan itsenäisiksi omistajiksi, jota he viljelevät ja asuvat. Tämän tärkeän uudistuksen nopea ja onnellinen toimeenpano tulee vaatimaan eduskunnalta ja hallitukselta valpasta huolenpitoa ja yhteiskunnan puolelta alttiutta niihin uhrauksiin, joita tällainen toimenpide ehdottomasti vaatii.

Sosiaalisen lainsäädännön alalla on myöskin edessämme suuria tehtäviä, joiden toteuttamiseksi hallitus valmistaa eräitä eduskunnalle niin pian kuin suinkin annettavia esityksiä. Kauan valmistelun alaisena ollut kysymys oppivelvollisuuden säätämisestä toivottavasti nyt voidaan saada onnellisesti ratkaistuksi.

Mitä tässä olen esittänyt, osoittaa, että eduskunnalla on suuri ja vastuunlainen työ edessä. Suokoon Jumala, että se koituisi Suomen kansamme niin nykyisen kuin tulevienkin sukupolvien onneksi.

Samalla kuin lausun Teidät tervetulleiksi tähän Teidän edessänne olevaan tärkeään työhön julistan yhdeksäntoistasataa yhdeksäntoista vuoden varsinaiset valtiopäivät avatuiksi.

Tämän jälkeen esiinastui eduskunnan puhemies R e l a n d e r, lausuen eduskunnan kunnioituksen seuraavin sanoin:

„Herra Valtionhoitaja!

Poikkeuksellisen vaikeana ajankohtana ihmiskunnan historiassa on nyt kokoontuneiden valtiopäivien suoritettava tärkeä tehtävänsä. Vakavina, kysyvinä kääntyvät tällä hetkellä Suomen kansan katseet tähän eduskuntaan.

Onnistuuko uuden eduskunnan löytää oikeat keinot niiden suurten kysymysten selvittämiseksi, jotka sen ratkaisua nyt odottavat? Pääseekö taajunta nykyisen tilanteen vakavuudesta niin eläväksi kaikissa eduskuntaryhmissä, että saadaan syntymään maallemme sellainen uusi hallitusmuoto, jonka turvissa todelliseen ja samalla valistuneeseen kansanvaltaan perustuva valtiollinen kehitys käy mahdolliseksi? Voidaanko löytää keinoja luoda Suomen ja ulkovaltain välille sellaiset suhteet, että maamme itsenäisyys saadaan yleisesti tunnustetuksi, suhteet, jotka valmistavat meille tilaisuuden sisällisissä rauhan töissä ponnistaa voimamme kotoisten olojen järjestämiseksi? Tuleeko löytymään tie, joka vie eri puolueita sikäli yhteisymmärrykseen, että saadaan syntymään hallitus, joka — nojaamalla eduskunnan tukeen — voi järjestää maamme hallintoasiat siten, että täällä jokainen tuntee elävänsä vakavassa oikeusvaltiossa? Ja lopuksi, kykeneekö tämä eduskunta kaukonäköisellä, talouselämään kohdistuvalla lainsäädännöllä tekemään meillä voimakkaan nousun taloudellisen elämän alalla mahdolliseksi?

Näiden kysymysten edestä tahtoisi isänmaansa tulevaisuudesta huolehtiva kansalainen kohottaa tulevaisuuden esirippua.

Hän ei saa niihin vielä vastausta. Tulevaisuus on sanattomana meidän edessämme, mutta luottaen eduskuntaansa, jonka se itse on valinnut, on Suomen kansan tämä jännitetyn odotuksen aika eletävä.

Sen on rakennettava uskonsa siihen, että jokaisella tämän eduskunnan jäsentä elähdyttää tällä hetkellä rehellinen pyrkimys palvella isänmaatansa, uhrata kaikkensa sen tulevaisuuden hyväksi.

Kun me tässä mielessä käymme tulevaisuutta kohti, kun me koetamme kohottaa katseemme hetken vaikeuksien, hajaannuksen ja eripuraisuuksien yli, näemme me lujan uskomme ja vaikeiden ponnistustemme palkkana todellisesti vapaan Suomen. Me näemme, että kohtalon käsi on varannut meidänkin pienelle kansallemme paikan onnellisten kansojen joukossa.

Herra Valtionhoitaja! Eduskunnan puolesta pyydän julkaisua Teille eduskunnan kunnioituksen."

Valtionhoitaja luki sen jälkeen suomeksi ja ruotsiksi luettelon niistä esityksistä, jotka Hallitus antaa Eduskunnalle 1919 vuoden varsinaisia valtiopäiviä avattaessa, mikä luettelo sisälsi seuraavat esitykset:

- N:o 1. Esitys laiksi sähkövoiman siirtämisestä maan rajojen ulkopuolelle.
- N:o 2. Esitys avustuksen suorittamisesta eräille vakinaisessa palveluksessa olevain asevelvollisten omaisille.
- N:o 3. Esitys, joka koskee uutta lakia sotatuo-
mioistumisesta ja oikeudenkäynnistä niissä.
- N:o 4. Esitys valuuttakaupan harjoittamista koskevan lain edelleen voimassa pitämisestä.
- N:o 5. Esitys laiksi, jolla kumotaan määräykset siitä, miten keisarikunnassa olevan tuomioistuimen tuomio riita-asiassa on Suomessa täytäntöön pantava.
- N:o 6. Esitys laiksi Oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n 6 momentin kumoamisesta ja 10 luvun 1 §:n muuttamisesta toisin kuuluvaksi.
- N:o 7. Esitys laiksi, jolla postisäästöpankista Suomessa 24 p:nä toukokuuta 1886 annetun asetuksen 18 ja 20 § muutetaan toisin kuuluviksi.
- N:o 8. Esitys 9 päivänä kesäkuuta 1873 annetun merilain 31 §:n muuttamisesta.
- N:o 9. Esitys sisältävä ehdotuksen laiksi elinkeinon harjoittamisen oikeudesta.

N:o 10. Esitys 18 päivänä elokuuta 1917 merimiesten ja laivapalvelijain tapaturmavakuutuksesta annetun asetuksen 1 §:n muuttamisesta.

N:o 11. Esitys 18 päivänä elokuuta 1917 työväen tapaturmavakuutuksesta annetun asetuksen 4 ja 12 §:n muuttamisesta.

N:o 12. Esitys laiksi kauppa-, konttori- ja varastoliikkeiden työoloista.

N:o 13. Esitys laiksi oppivelvollisuudesta ja laiksi kansakoululaitoksen kustannuksista.

Kun tämä oli tapahtunut, palasi Valtionhoitaja takaisin palatsin sisähuoneisiin samalla tavalla saatettuna kuin saliin tullessaankin, jolloin myös eduskunnan puhemies ja varapuhemiehet sekä edustajat poistuivat ja palasivat eduskuntatalolle, jossa.

Täysi-istuntoa jatketaan

k:lo 3 i. p.

Puhemies: Eduskunnalle ilmoitetaan, että edustajat Matti Sanfred Puittinen, Leonard Typpö, Kusti Arffman ja Antti Lehikoinen ovat puhemiehelle esittäneet asianmukaisesti tarkastetun ja hyväksytyin valtakirjan ja ovat siis oikeutettut ottamaan osaa eduskunnan töihin.

Vapautusta eduskuntatyöstä toistaiseksi, enintään 3 viikon ajaksi, saa ed. Aalto voidakseen hallituksen määräämänä jäsenenä ottaa osaa erinäisiin ulkomailla pidettäviin konferensseihin, sekä ed. Vankkoja sairauden takia tämän päivän istunnosta.

Istumajärjestys.

Puhemies: Kansliatoimikunta, jonka tulee työjärjestyksen 3 §:n mukaan antaa lausuntonsa edustajain istumajärjestyksestä, on päättänyt ehdottaa, että edustajat asettuivat eduskunnassa istumaan ryhmittäin siten, että äärimmäiseksi vasaemmalle asettuu sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä, sen viereen maalaisliittolaiset, sitten edistysmielisen ja kristillisen työväen puolueen edus-